

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра журналістики, реклами та медіакомунікацій

Кваліфікаційна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**«З миру по нитці...»: благодійність в Україні
(серія журналістських матеріалів)»**

**«From the World by Thread...»: Charity in Ukraine
(Series of Journalistic Materials)»**

Виконала: здобувачка заочної форми навчання

спеціальності 061 «Журналістика»

Освітня програма «Журналістика»

Паріпа Анастасія Миколаївна

Керівник ст. викл. Червінчук А. О. _____
(підпис)

Рецензент ст. викл. Іщенко О. С.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ _____ від _____
Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Захищено на засіданні ЕК № 1
протокол № _____ від _____
Оцінка _____/_____/_____
(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)
Голова ЕК

(підпис)

(прізвище, ім'я)

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА	6
Благодійність як суспільне явище	6
Регулювання благодійної діяльності в Україні	12
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	17
ВИСНОВКИ	19
БІБЛІОГРАФІЯ	21
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Слово «благодійність» останнім часом стало загальноновживаним та майже буденним для нас. Роки незалежності України не були легкими ніколи (бідність і зневіра 1990-их рр., революційні зрушення та соціальні сплески 2000-2010-их рр., світова пандемія 2019-2020-го рр.), а з 2022 року відстоювання Незалежності перетворилось для українців у боротьбу за виживання нації, виживання у війні з сусідом, колишнім «братнім» народом, який вирішив, що має право визначати чужу долю. Протягом усіх цих випробувань українці вчилися самотужки долати труднощі та негаразди. Зокрема навчалися й благодійності, взаємодопомозі та взаємопідтримці.

Розуміння феномену благодійності значною мірою залежить від системи координат, в якій її тлумачать. З одного боку, благодійністю часто займаються в суспільствах з високим рівнем життя, демонструючи тим самим, що особисте благополуччя може бути уважним і щедрим до тих, кому пощастило менше. Загалом благодійність – це хороший тон, це правильна стратегія для тих суспільних сил, що хочуть мати репутацію та користуватись повагою громадськості, адже піклуватись про інших – це ознака відповідальності та милосердя. З іншого боку, благодійність може зростати на іншому ґрунті: якщо важко, страшно і не бачу виходу, то треба знайти того, хто потребує допомоги ще більше і тим самим допомогти не лише йому, а й самому собі. За таких умов благодійність як вияв уваги до когось ініціюється зовсім не власним благополуччям, а гірким досвідом або відчуттям «якщо не я, тоді хто?!...».

Україна за рівнем розвитку економіки не належить до найрозвинутіших країн світу, а кількість випробувань, що випали на долю українців за останні 30 років досить значна, тож благодійність в нашій країні перш за все ініціюється бажанням згуртуватись і разом долати труднощі та розумінням, що невеликі зусилля кожного в масовому поширенні стають справжнім благодійним рухом, що рятує багатьох. Так українці гуртом відстоювали

свою Незалежність на Майдані під час Революції Гідності, допомагаючи хто чим міг, так українці рятувалися від коронавірусної інфекції, збираючи копійчку до копійчки на ліки та апаратуру для вентиляції легень тим, у кого не було на це коштів, так українці сьогодні допомагають постраждалим від війни, збирають фінанси для забезпечення ЗСУ зброєю, ліками, харчами тощо.

Наскільки в Україні розвинена благодійність, як працює державний апарат на розвиток благодійності як суспільного руху, хто долучається до числа благодійників – ці та інші питання щодо реалізації благодійності в нашій країні потребують спеціального розгляду. Над цими питаннями ми й вирішили замислитись у своїй кваліфікаційній роботі, оскільки тема благодійності для сучасної України є **актуальною** соціально значимою темою, яка розкриває український характер та демонструє український дух. Про феномен благодійності в Україні ми поговоримо в серії власних журналістських матеріалів.

Ми вирішили зосередитись на дослідженні феномену благодійності в Україні, поставивши перед собою **мету**: зібравши фактичний матеріал, конкретний емпіричний досвід та аналітичні судження й думки, підготувати для публікації в друкованому/онлайн виданні серію публікацій для детального осмислення благодійного руху в сучасній Україні.

Поставлена мета зумовила необхідність розв’язання таких завдань:

- зібрати та систематизувати дані щодо благодійності як явище суспільного життя, описати його витoki, ознаки та наслідки для суспільства;
- зібрати інформацію з відкритих офіційних джерел щодо діяльності благодійних організацій у сучасній Україні;
- сформулювати уявлення про перспективи благодійності в Україні на основі аналізу досягнень благодійного руху в контексті економічних, фінансових, соціальних питань життя українського суспільства;

- структурувавши зібрані дані щодо розвитку благодійності в Україні, написати серію власних публікацій у контексті цієї тематики;
- зробити висновки щодо піднятих питань та проблем.

Об'єктом нашого дослідження стали факти та коментарі щодо розвитку, здобутків та перспектив благодійності в Україні, а **предметом** – благодійність як суспільне явище та суспільний рух небайдужих та відповідальних громадян-українців.

У процесі виконання завдань ми використовували загальнонаукові та журналістські **методи дослідження**: спостереження, опис, аналіз.

ВИСНОВКИ

Благодійність – важлива та благородна справа, увага до якої і збоку суспільства, і збоку масмедіа має бути максимальна, адже йдеться про допомогу нужденним. Свій дипломний проєкт ми якраз і присвятили темі благодійності, аби розібратися, якою вона постає в інформаційному полі, а також запропонувати доповнити наявну картину масмедійних публікацій власним творчим доробком.

Обрана нами тема є актуальною та соціально значимою загалом для сучасного суспільства, а також для українців зокрема, адже повномасштабна війна РФ проти України навести до благодійництва широкі верстви населення та стала для багатьох буденною справою. Ми вирішили глибше зануритись у вказану проблематику, поставивши перед собою наступну мету: зібравши фактичний матеріал, конкретний емпіричний досвід та аналітичні судження й думки, підготувати для публікації в друкованому/онлайн виданні серію публікацій для детального осмислення благодійного руху в сучасній Україні. Для досягнення вказаної мети ми розв'язали виконали наступні завдання: зібрали та систематизували дані щодо благодійності як явища суспільного життя, описали його витoki, ознаки та наслідки для суспільства; зібрали інформацію з відкритих офіційних джерел щодо діяльності благодійних організацій у сучасній Україні; сформували уявлення про перспективи благодійності в Україні на основі аналізу досягнень благодійного руху в контексті економічних, фінансових, соціальних питань життя українського суспільства; структурувавши зібрані дані щодо розвитку благодійності в Україні, написали серію власних публікацій у контексті цієї тематики; зробили висновки щодо піднятих питань та проблем.

Об'єктом нашого дослідження стали факти та коментарі щодо розвитку, здобутків та перспектив благодійності в Україні, а предметом – благодійність як суспільне явище та суспільний рух небайдужих та відповідальних громадян-українців.

У процесі виконання завдань ми використовували загальнонаукові та журналістські методи дослідження: спостереження, опис, аналіз.

На наше переконання тема благодійництва розкривається в ЗМІ не так широко та з'являється не так часто, як цього заслуговує. Ми розглянули вказану проблемно-тематичну сферу суспільного життя в кількох ракурсах, зокрема крізь призму досягнень благодійності в сучасній Україні, типових питань, що виникають у далекого від поля благодійності громадянина, та у ракурсі цікавої подачі благодійництва у ЗМІ.

Ми вивчили спеціальну літературу та джерела, що надало нам можливості сформувані чіткі уявлення про благодійність як форму соціальної активності громадянина та як систему цінностей особистості, що цим займається.

Жанровими вимірами наших власних публікацій, що склали творчий доробок нашого кваліфікаційного проєкту, стали роздум, рейтинг та огляд ЗМІ. Такий різноманітний жанровий склад матеріалів зумовлений нашим бажанням подати обрану тему у цікавому та різноманітному форматі, аби привернути увагу тієї частини аудиторії, яка не надто глибоко занурена у тему волонтерства.

Ми вважаємо, що мета дослідження нами була досягнута.

БІБЛІОГРАФІЯ

Досліджувані матеріали

1. 2022 рік – рік роботи благодійного фронту. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/dopomoga-dityam-pid-chas-viyni-bo-parimatch-pracyuvali-iz-psiologami-i-pojizdkami-dlya-reabilitaciji-50305568.html> (дата звернення: 20.04.2023).
2. 5 благ від благодійності. URL: <https://taslife.com.ua/blog/5-blag-vid-blagodijnosti> (дата звернення: 20.04.2023).
3. Благодійність в Україні: погляд зсередини. URL : <https://zagoriy.foundation/wp-content/uploads/2020/02/zf-charity-inside-view-digital.pdf> (дата звернення: 20.04.2023).
4. Благодійність і податки в Україні: особливості бухобліку благодійного фонду. URL: <https://pravdop.com.ua/publications/praktiki-kompanii/blagotvoritelnost-i-nalogi-v-ukraine-osobennosti-buhucheta-blagotvoritelnogo-fonda-10-2020-101/> (дата звернення: 20.04.2023).
5. Благодійність мимоволі: як на півночі Одещини «слуги» вчителів допомагати армії примушують. URL: <https://dumskaya.net/news/blagotvoritelnost-po-nevole-kak-na-severe-odeshc-170591/ua/> (дата звернення: 20.04.2023).
6. Благодійність. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Благодійність> (дата звернення: 20.04.2023).
7. «Все для фронту»: благодійність та волонтерство українців з початку повномасштабної війни. URL: <https://voxukraine.org/vse-dlya-frontu-blagodijnist-ta-volonterstvo-ukrayintsiv-z-pochatku-povnomasshtabnoyi-vijny/> (дата звернення: 20.04.2023).
8. Все про благодійність в Україні у цифрах і фактах: куди розвивається, скільки українців жертвують і що треба знати. URL: <https://rubryka.com/article/charity-ukraine/> (дата звернення: 20.04.2023).

9. Все про благодійність: Український форум благодійників. URL: <https://ufb.org.ua> (дата звернення: 20.04.2023).
10. Громадська активність громадян України: загальнонаціональне дослідження Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 19 по 25 грудня 2018 року. URL: <https://dif.org.ua/article/gromadska-aktivnist-gromadyan-ukraini> (дата звернення: 20.04.2023).
11. Діяльність українських благодійних організацій: дослідження Corestone Group та GFK Ukraine на замовлення Фонду родини Загорій. URL: https://zagoriy.foundation/charity_funds_report.pdf (дата звернення: 20.04.2023).
12. Дочка відстороненого віцегубернатора Одещини попереджає про фейкову розсилку про збір коштів для військових від імені батька. URL: <https://dumskaya.net/news/doch-podozrevaemogo-vo-vzyatochnichestve-vitce-g-175522/ua/> (дата звернення: 20.04.2023).
13. Життєлюб: Фонд. URL: <https://happyold.com.ua> (дата звернення: 20.04.2023).
14. Карта благодійності за 2015 рік. URL: <http://ufb.org.ua/rating/blago-charts?currentYear=2015> (дата звернення: 20.04.2023).
15. Карта благодійності за 2016 рік. URL: <http://ufb.org.ua/rating/blago-charts?currentYear=2016> (дата звернення: 20.04.2023).
16. Карта благодійності за 2017 рік. URL: <http://ufb.org.ua/rating/blago-charts?currentYear=2017> (дата звернення: 20.04.2023).
17. Королівська рекомендація. Стівен Кінг запропонував Ілону Маску підтримати фонд Притули, а не його акаунт. URL: <https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/stiven-king-u-tvitteri-pidtrimav-fond-prituli-ostanni-novini-50319599.html> (дата звернення: 20.04.2023).
18. Краудфандинг. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Краудфандинг> (дата звернення: 20.04.2023).
19. Мультиканальні збори та віртуальні світи. Якими будуть тенденції благодійності 2023 року. URL: <https://life.nv.ua/ukr/socium/tendenciji->

- blagodiynosti-2023-roku-yakimi-voni-budut-chogo-ochikuvati-novini-ukrajini-50296564.html (дата звернення: 20.04.2023).
20. Організація Об'єднаних націй. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Організація_Об'єднаних_Націй (дата звернення: 20.04.2023).
21. Розвиток благодійності в Україні. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/191> (дата звернення: 20.04.2023).
22. Соціальне підприємництво. Дія. Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/social-entrepreneurship> (дата звернення: 20.04.2023).
23. Соціоінформ. URL: <https://socioinform.com/ua/publications> (дата звернення: 20.04.2023).
24. Спільнокошт. URL: <https://biggggidea.com/projects/> (дата звернення: 20.04.2023).
25. Таблеточки: Фонд. URL: <https://tabletochki.org> (дата звернення: 20.04.2023).
26. Україна в топ-10: Всесвітній рейтинг благодійності 2022 року від CAF. URL: <https://www.prostir.ua/?news=ukrajina-v-top-10-vsesvitnij-rejtynh-blahodijnosti-2022-roku-vid-caf> (дата звернення: 20.04.2023).
27. «Укрзалізниця» запускає продаж квитків до Херсона, Маріуполя, Донецька, Луганська та Криму: гроші підуть на благодійність. URL: <https://dumskaya.net/news/bilety-k-pobede-ukrzaliznytsya-zapuskaet-prodazh-170425/ua/> (дата звернення: 20.04.2023).
28. Couchsurfing Travel App: Платформа благодійництва. URL: <https://www.couchsurfing.com> (дата звернення: 20.04.2023).
29. dobro.ua: Фонд. URL: <https://dobro.ua> (дата звернення: 20.04.2023).
30. MoreFest Заради Перемоги: на стадіоні «Чорноморець» відбудеться благодійний фестиваль. URL: <https://dumskaya.net/news/morefest-radi-pobedy-na-stadione-chernomoretc-so-173566/ua/> (дата звернення: 20.04.2023).
31. Volunteer Community. URL: <https://volunteer.country> (дата звернення: 20.04.2023).

Наукова та навчально-методична література

32. Краудфандингова платформа. *Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції* / А. Г. Чубенко, М. В. Лошицький, Д. М. Павлов, С. С. Бичкова, О. С. Юнін. Київ : Ваіте, 2018. С. 372.
33. Розвиток КСВ в Україні: 2010–2018. Укл. Зінченко А., Саприкіна М. Київ : Видавництво «Юостон», 2017. 52 с.